

POWER NORGE AS
Postboks 523
1471 LØRENSKOG

Vår dato: 25.08.2020
Vår ref.: 201908061-2
Arkiv: 657
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Tore Dyrendahl

Vedtak om overtredelsesgebyr – brudd på energimerkeforskriften – Power Norge AS

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ilegger Power Norge AS et overtredelsesgebyr på kr 500 000 for gjentatte brudd på energimerkeforskriften §§ 7 og 10 knyttet til manglende og feilplassert energimerking av produkter.

Vedtak om overtredelsesgebyr

NVE ilegger Power Norge AS

- et overtredelsesgebyr for brudd på energimerkeforskriften § 10 bokstav c for manglende og feilplassert energimerking og feil format på energimerking av produkter i butikker, og for brudd på § 7 for manglende henvisning til produktets energieffektivitets klasse i reklame.
- Overtredelsesgebyret er fastsatt til kr 500 000. Faktura blir ettersendt elektronisk.
- Ved forsinket betaling kan Statens innkrevingsentral kreve rente etter forsinkelsesrenteloven. Dette følger av lov om Statens innkrevingsentral § 7.

Vedtaket har hjemmel i forbrukermerkeloven § 10, sammenholdt med energimerkeforskriften for produkter § 29.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. Se vedlegg 2 «Orientering om rett til å klage» for mer informasjon.

Bakgrunn

NVE har gjennomført tilsyn hos Power Norge 19 ganger i løpet av årene 2016, 2017, 2018 og 2019. Nemko AS gjennomførte på oppdrag fra NVE kontrollene i 2016 og 2017. Kontrollene i butikk i 2016 og 2017 ble varslet, mens kontrollene i butikk i 2018 og 2019 og kontroll av reklame var uanmeldte. Kontrollene i butikk ble gjennomført ved stedlig inspeksjon. Vi har også kontrollert reklame i avisbilag og reklame på TV, nettsider og i sosiale medier. Avvikene er dokumentert med bilder eller skjermbilde. Totalt har 1662 produkter blitt kontrollert i perioden 2016-2019.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsvieien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Samlet hadde 35 % av produktene som er blitt kontrollert avvik etter energimerkeforskriften. Avvikene er knyttet til manglende eller feilplassert energimerking, energimerke med feil innhold eller format i butikk og manglende bruk av energieffektivitetsklasse i reklame. Avvikene har blitt rettet etter at vi sendte dere og hver butikk kontrollrapporter, varsel om retting eller vedtak om retting.

Kravene til energimerking er fastsatt i energimerkeforskriften for produkter og produktspesifikke forordninger¹. Etter forskriftens §§ 7 og 10 skal forhandlere merke de produktene som omfattes etter nærmere produktspesifikke regler både i reklame, butikker og nettbutikker.

NVE sendte varsel om overtredelsesgebyr til Power Norge AS 16.01.2020. Vi kan ikke se å ha mottatt noen svar på varselet med nye opplysninger eller korrigeringer på opplysningene vi sendte i varselet. Vi legger derfor til grunn de opplysningene vi har i saken for dette vedtaket.

Covid-19

Etter at covid-19-pandemien brøt ut, valgte NVE å sette vedtak om overtredelsesgebyr på vent på grunn av en mulig vanskelig situasjon for bransjen. Vi har ingen informasjon som tilsier at foretaket er spesielt hardt rammet økonomisk av pandemien, og at vi derfor nå har besluttet å treffe vedtaket i tråd med varselet.

NVEs vurdering

Rettsregler som er brutt

Etter NVEs vurdering har Power Norge AS brutt:

- Energimerkeforskriften § 7 om merking av energirelaterte produkter i reklame og
- Energimerkeforskriften § 10 bokstav c om merking av energirelaterte produkter i butikk.

Brudd energimerkeforskriften § 7 om merking av energirelaterte produkter i reklame

Energimerkeforskriften § 7 lyder som følger;

«Enhver reklame som vedrører en bestemt modell av et energirelatert produkt som omfattes av produktspesifikke regler, skal inneholde en henvisning til produktets energieffektivitetsklasse.

Kravet i første ledd gjelder kun dersom det gjennom reklame gis energi- eller prisrelaterte opplysninger».

NVE mener at Power Norge AS har brutt energimerkeforskriften § 7. Forskriften stiller krav til at reklame som vedrører en bestemt modell av et energirelatert produkt som omfattes av produktspesifikke regler, skal inneholde en henvisning til produktets energieffektivitetsklasse.

Brudd på energimerkeforskriften § 10 bokstav c om merking av energirelaterte produkter i butikk

Energimerkeforskriften § 10 første ledd bokstav c lyder som følger;

*«Forhandler av energirelaterte produkter som omfattes av produktspesifikke regler, skal:
c) utstyre alle utstilte produkter som omfattes av produktspesifikke regler, med en korrekt etikett på det relevante språk, samt plassere denne på et iøynefallende sted slik angitt i de produktspesifikke regler»*

¹ Forskrift av 27. mai 2013 nr. 534 om energimerking av energirelaterte produkter.

NVE mener at Power Norge AS har brutt energimerkeforskriften § 10 c). Forskriften stiller krav til at energirelaterte produkter skal merkes i henhold til produktspesifikke regler.

Hjemmel og vilkår for overtredelsesgebyr

Hjemmelen for at NVE kan ilegge overtredelsesgebyr i denne saken, er forbrukermerkeloven § 10, sammenholdt med energimerkeforskriften for produkter § 29. Energimerkeforskriften § 29 lyder:

«Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer en eller flere av bestemmelsene i § 4 til § 10 eller en eller flere bestemmelser i kapittel 3, kan ilegges overtredelsesgebyr av Norges vassdrags- og energidirektorat etter lov 18. desember 1981 nr. 90 § 10, jf. samme lov § 5».

NVE kan ilegge overtredelsesgebyr dersom det er dokumentert at den ansvarlige har brutt noen av bestemmelsene nevnt i energimerkeforskriften § 29 og at handlingen er utført forsettlig eller uaktsomt.

Det følger av forbrukermerkeloven § 10 første ledd annet punktum at også foretak kan ilegges overtredelsesgebyr. Foretak kan ilegges overtredelsesgebyr også for anonyme og kumulative handlinger begått av noen i foretaket.

Det er opp til NVE å avgjøre om vi vil ilegge overtredelsesgebyr når disse rettslige vilkår er oppfylt, jf. forbrukermerkeloven § 10 annet ledd fjerde punktum. Bestemmelsen angir hvilke hensyn det særlig skal legges vekt på i skjønnsutøvelsen.

Dokumentasjon

I denne saken har NVE lagt til grunn:

- Kontrollrapportene fra Nemko, i perioden 2016-2017 hvor Nemko utførte kontrollene på vegne av NVE i butikkene og av reklame.
- Bildedokumentasjon av hvert produkt med avvik i perioden 2018-2019, hvor NVE selv gjennomførte kontrollene i butikk og av reklame.

Hvordan NVE vurderer de faktiske forholdene

For at NVE skal kunne ilegge overtredelsesgebyr, må vi kunne dokumentere at Power Norge AS har brutt energimerkeforskriften §§ 7 og 10 c). Videre må Power Norge AS ha opptrådt forsettlig eller uaktsomt.

I denne saken er det dokumentert at Power Norge AS har overtrådt energimerkeforskriften §§ 7 og 10.

Energimerkeforskriften § 7

Bruddene på energimerkeforskriften er funnet gjennom kontroll av avisbilag og reklame på TV, på internett og i sosiale medier. Avvikene er dokumentert gjennom bilder eller skjermbilder.

NVE har gjennomført følgende kontroller av reklame fra Power Norge AS (vår referanse i parentes):

- Kundeavis og internettannonse (ref.: 201606319)
- Papiravis, annonse i sosiale medier og TV-reklame (ref.: 201708734)
- Kundeavis (ref.: 201901532)

I 2019 kontrollerte vi fjernsyn og stekeovner. I 2016 og 2017 ble fjernsyn, vaskemaskiner og støvsugere kontrollert.

Totalt ble 123 produkter kontrollert, hvorav 27 % hadde avvik. Alle avvikene var knyttet til manglende bruk av energieffektivitetsklasse. I punktlisten under vises hvordan utviklingen i andelen avvik har vært på årsbasis (antall kontrollerte produkter i parentes):

- 2016: 79 % (14)
- 2017: 22 % (36)
- 2019: 19 % (73)

I vedlegg 1 kan dere se detaljert oversikt over antall kontrollerte produkter per produktgruppe og avvikstyper. Dere har også fått oversendt kontrollrapporter i brevene knyttet til hver enkelt tilsynssak. I hver enkelt sak har enten bildedokumentasjonen blitt sendt til dere, eller dere har fått mulighet til å få oversendt bildedokumentasjonen på forespørsel.

Energimerkeforskriften § 10 bokstav c

Bruddene på bestemmelsen er funnet gjennom stedlig inspeksjon i butikkene. Avvikene er dokumentert med bilder.

NVE har gjennomført følgende kontroller i butikker (vår referanse i parentes):

- Expert² Alnabru (ref.: 201605004)
- Expert Mariero (ref.: 201701105)
- Expert Kristiansand (ref.: 201701905)
- Power Lillehammer (ref.: 201708740)
- Power Fredrikstad (ref.: 201708745)
- Power Tiller (ref.: 201840872)
- Power Lade (ref.: 201840953)
- Power City Nord (ref.: 201905125)
- Power Harstad (ref.: 201905126)
- Power Narvik (ref.: 201905127)
- Power Jessheim (ref.: 201907217)
- Power Oslo City (ref.: 201907235)
- Power Alnabru (ref.: 201907250)
- Power Strømmen (ref.: 201907256)
- Power Stjørdal (ref.: 201908839)
- Power Lade (ref.: 201911461)

I 2019 kontrollerte vi tv-er og stekeovner. I 2017 og 2018 kontrollerte vi tv-er, stekeovner og støvsugere. I 2016 kontrollerte vi tv-er, vaskemaskiner og støvsugere.

I disse 16 kontrollene ble det kontrollert totalt 1539 produkter, hvorav 36 % av produktene hadde avvik. 32 % av de kontrollerte produktene manglet energietikett, 1 % av energietikettene hadde feil innhold eller format og 3 % hadde feilplassert energietikett. I punktlisten kan dere se hvordan utviklingen i andelen avvik har vært på årsbasis (antall kontrollerte butikker i parentes, antall kontrollerte produkter):

- 2016: 7 % (én butikk, 153 produkter)
- 2017: 22 % (fire butikker, 395 produkter)
- 2018: 42 % (to butikker, 221 produkter)
- 2019: 47 % (ni butikker, 770 produkter)

² Slik NVE forstår det, endre Power navn fra Expert i 2017.

Andelen avvik i butikkene har variert fra 6 % til 77 %. I vedlegg 1 kan dere se en detaljert oversikt over antall kontrollerte produkt per produktgruppe og avvikstyper. Dere har også fått oversendt kontrollrapporter i brevene knyttet til hver enkelt tilsynssak. I hver enkelt sak har også enten bildedokumentasjonen blitt oversendt, eller dere har fått mulighet til å få oversendt bildedokumentasjonen på forespørsel.

Etter hver kontroll har vi fått tilbakemelding og dokumentasjon fra butikkene om at avvikene har blitt rettet.

Støvsugere ikke en del av vurderingen

Energimerkeforordningen for støvsugere ble annullert i dom fra EU General Court 08.11.2018. EU-kommisjonen har valgt å ikke anke dommen som ble rettskraftig 19.01.2019. NVE har ikke valgt å inkludere støvsugere i grunnlaget for dette varselet, siden forordningen er annullert. Antallet produkter og avvikstallene vi har lagt fram i dette brevet inkluderer derfor ikke de kontrollerte støvsugerne.

Hvordan NVE vurderer de subjektive vilkårene ved overtredelsen

Det følger av energimerkeforskriften § 29 at overtredelsesgebyr bare ilegges dersom de ulovlige handlingene eller unnlatsene er utført forsettlig eller uaktsomt av en eller flere personer som handlet på vegne av foretaket. Power Norge AS er ansvarlig for anonyme og kumulative handlinger eller unnlatselser begått av ansatte i foretaket. NVE har ikke mottatt noen opplysninger som tilsier at Power Norge AS har opptrådt forsettlig. Spørsmålet er derfor om de har opptrådt uaktsomt, og om overtredelsene samlet sett kan anses som grov.

NVE kan ilegge overtredelsesgebyr selv om det ikke har vært mulig å finne ut nøyaktig hvilke personer som sto for overtredelsen. Dette gjelder også der det er flere personer som til sammen har overtrådt en regel. NVE kan ikke ilegge overtredelsesgebyr for såkalt force majeure eller hendelige uhell. Det fritar ikke for skyld at dere ikke er kjent med de rettsreglene som er overtrådt.

Når en handling er utført med vitende og vilje, vil den være forsettlig. Forsett foreligger selv om dere ikke er kjent med at handlingen er ulovlig. Den som handler i strid med kravet til forsvarlig opptreden på et område, er i utgangspunktet uaktsom. Uaktsomheten er grov når handlingen er svært klanderverdig og gir grunn til sterk bebreidelse.

Reklame

NVE har kontrollert reklame i tre omganger. Kontrollene ble gjort uanmeldt.

Det er ikke mulig å rette avvik som blir funnet i reklame, siden reklamen allerede er distribuert eller vist fram for forbrukerne, men det er mulig å hindre framtidige avvik. Etter første kontroll i 2016 bekreftet Power Norge AS ved Elizabeth Gill i en tilbakemelding til Nemko AS 28.11.2016, at merkingen for dette vil bli bedre. Vi ble opplyst om at dere skulle se på hvordan dere kan få en mer skreddersydd rutine for dette, slik at dere fikk ut lik informasjon i alle kanaler. Etter andre kontroll i 2017, fikk ikke Nemko AS eller NVE noen tilbakemeldinger, og vi valgte å påpeke plikten og avsluttet tilsynssaken. Etter kontrollen januar 2019 sendte vi brev hvor vi påpekte plikten til å følge regelverket.

Selv om vi fikk tilbakemelding om at merkingen skulle bedres, har vi oppdaget avvik for reklame. Samtidig har andelen avvik gått ned betydelig siden første kontroll i 2016 fra 79 % til 19 % i 2019.

Butikk

NVE har gjennomført 16 kontroller i Power sine butikker. Kontrollene i 2016 og 2017 ble varslet, mens kontrollene i 2018 og 2019 var uanmeldt. Etter hver kontroll har vi fått tilbakemelding og dokumentasjon fra butikkene om at avvikene har blitt rettet. Brevene har blitt sendt til de aktuelle

butikkene og Power Norge AS, slik at dere har vært kjent med avvikene. Dere har dermed hatt mulighet til å iverksette tilstrekkelig med tiltak og forbedre interne rutiner for å hindre at avvik skal forekomme.

Alvorlighetsgraden på avvikene er ulik. Det er for eksempel mer alvorlig at det mangler energietikett, enn at den er feilplassert, fordi at forbrukeren da ikke får noe informasjon i det hele tatt. I vedlegg 1 vises også utviklingen pr år etter avvikstypen. Vi ser ikke noe tendens til at det blir noe særlig lavere andel manglende energimerking blant produktene med avvik.

I vår vurdering legges det særlig stor vekt på at det her er gjentatte forseelser over en lengre tidsperiode. Det er også et høyt antall avvik som er oppdaget, dette taler for at overtredelsen er grov. Dere har også gjentatte ganger blitt gjort oppmerksom på avvikene. I vurderingen er tatt hensyn til at det er mange ledd fra sentrale føringer fra ledelsen når ut til å energimerke ut i butikkene. Likevel er tidsaspektet her over en så lang periode at dere har hatt nok av tid til å implementere gode nok rutiner til å forhindre avvikene. Tidsperioden avvikene har vedvart taler derfor også for at overtredelsen er grov.

Samlet vurdering

Formålet med energimerking er å fremme produkter som er energieffektive og lite ressurskrevende, og på den måten bidra til å redusere energibruken i Norge. Energimerkingen skal gi forbrukerne informasjon om hvor energieffektive produktene er, samt annen relevant informasjon for hvert produkt. Derfor er det viktig at produktene i reklame og i butikk er merket i henhold til regelverket, slik at forbrukerne får mulighet til å gjøre bevisste valg når de kjøper produkter.

Med bakgrunn i dette, og vurderingene knyttet til reklame og butikk, er vår samlede vurdering at vi mener at dere har opptrådt grovt uaktsomt. Kravet til subjektiv skyld er dermed oppfylt i denne saken.

Bruk av overtredelsesgebyr i denne saken

Etter forbrukermerkeloven § 10 annet ledd fjerde punktum skal det ved vurderingen av om overtredelsesgebyr skal ilegges, «*særlig legges vekt på overtrederens økonomiske forhold, samt overtredelsens grovhet og omfang*».

I denne saken har NVE lagt særlig vekt på følgende:

Overtredelsens grovhet

Energimerking er et viktig virkemiddel for å redusere energibruken i Norge. Det er derfor viktig at regelverket følges, og at forbrukerne får informasjonen de har krav på. NVE mener at en så høy andel manglende og feilplassert energimerking av de kontrollerte produktene i butikk, og en høy andel manglende merking med energieffektivitetsklasse i reklame er en grov overtredelse. Særlig følgende momenter tilsier, etter NVEs mening, at det er snakk om en objektivt sett grov overtredelse:

- Høy andel avvik.
- Avvikene har blitt avdekket over en lengre tidsperiode.
- Avvikene har blitt avdekket i flere butikker over en større geografisk strekning.
- Avvik knyttet til reklame kan ikke rettes.

Power Norge AS er en aktør med høy markedsandel. Om Power Norge AS følger regelverket eller ikke, vil kunne påvirke en stor andel forbrukere. Andelen avvik blant de kontrollerte produktene lå i 2016 på 7 %, har siden da økt kraftig. I 2019 var andelen avvik på 47 %. Det har medført at en høy andel produkter ikke har hatt den informasjonen som forbrukerne har krav på for å kunne ta bevisste valg når de kjøper produkter.

Avvikene har blitt avdekket over en lengre tidsperiode. Dermed har forbrukerne over tid ikke fått den informasjonen de har krav på. Etter hvert tilsyn NVE har gjennomført, hvor det har blitt avdekket avvik, har NVE sendt brev til Power Norge AS og gjort de oppmerksom på avvikene. Ettersom Power Norge AS gjentatte ganger har blitt gjort oppmerksom på avvikene, har de ikke iverksatt gode nok tiltak og rutiner for å avverge at det skjer. Dette taler for at overtredelsen er grov.

Videre har NVE kontrollert flere butikker i ulike deler av landet. Ettersom avvikene er knyttet til et stort geografisk område og det er mange forbrukere som ikke har fått den informasjonen de har krav på etter forskriften, taler også dette for overtredelsen er grov.

Avvikene knyttet til reklame kan ikke rettes, fordi reklamen allerede er distribuert. Reklame når et høyt antall potensielle kunder, og derfor kan potensielt mange kunder ikke få den informasjonen de skal ha etter forskriften.

NVE mener at så høy andel manglende og feilplassert energimerking av de kontrollerte produktene i butikk, og en høy andel manglende merking med energieffektivitetsklasse i reklame, innebærer at overtredelsene er grovt uaktsomt. Vi viser til vurderingen og konklusjonen om skyldgrad ovenfor.

Kunne overtredere ved ulike tiltak ha forebygget overtredelsen

NVE mener Power Norge AS kunne ha forebygget overtredelsene ved å følge opp butikkene i større grad og forbedre de interne rutineene knyttet til både merking i butikk og av reklame. NVE mener at Power Norge AS har hatt tilstrekkelig med tid fra forskriften trådte i kraft 2013 og til kontrollene ble gjennomført til å iverksette tiltak i hele organisasjonen for å hindre avvik. De varslede kontrollene i butikkene i 2016 og 2017, gjorde dere i stand til å lukke avvikene før gjennomføring av kontrollene.

Er overtredelsen begått for å fremme overtreders interesser

NVE mener at det ikke er sannsynlig at å ikke energimerke produktene er gjort for å fremme Power Norge AS sine interesser.

Har overtrederen hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen

Overtreder kan oppnå en fordel av å bruke mindre ressurser på opplæring og sikre at dette regelverket blir fulgt. Overtreder kan også lettere selge produkter med lav energieffektivitet, hvis de ikke er merket. NVE har imidlertid ikke noen holdepunkter for å si at Power Norge AS har oppnådd noen vesentlig fordel ved overtredelsen, og har derfor ikke vektlagt dette.

Foreligger det gjentakelse

NVE mener det foreligger gjentakelse. Vi har kontrollert butikker elleve ganger over en periode fra 2016-2019. Det har blitt sendt kontrollrapporter til Power Norge AS for alle kontrollene, og dere har blitt gjort oppmerksom på bruddene. Allikevel ser vi en høy andel avvik blant de kontrollerte produktene i slutten av kontrollperioden. Vi har også kontrollert reklame tre ganger, hvor vi har funnet avvik, men her har andelen avvik gått vesentlig ned over tid.

Overtreders økonomiske evne

NVE har innhentet økonomiske opplysninger om Power Norge AS fra www.purehelp.no og deres økonomiske stilling anses å være god. Purehelp oppgir følgende opplysninger om Power Norge AS:

	2017	2018	2019
Driftsinntekter (tall i 1000 kr)	4 854 264	4 908 047	5 376 387
Driftsresultat (tall i 1000 kr)	-15 235	50 445	79 302
Ordinært resultat (tall i 1000 kr)	-24 054	24 938	54 440
Resultatgrad	-0,31 %	1,03 %	1,48 %
Gjeldsgrad	3,17	2,50	2,11

På bakgrunn av opplysningene ovenfor ser NVE ikke bruk av overtredelsesgebyr i denne saken som en uforholdsmessig eller urimelig reaksjon.

Etter en samlet vurdering ilegger NVE Power Norge AS et overtredelsesgebyr i denne saken.

Overtredelsesgebyrets størrelse

Det følger av forbrukermerkeloven § 10 annet ledd at ved utmåling av overtredelsesgebyr skal det *«særlig legges vekt på overtrederens økonomiske forhold, samt overtredelsens grovhet og omfang»*.

Vi viser til vurderingene i avsnittet ovenfor. NVE har ved utmåling av gebyret lagt særlig vekt på overtredelsens grovhet, at bruddene har skjedd gjentatte ganger, over lengre tid og over en større geografisk utstrekning. I tillegg har andelen avvik økt kraftig fra 2016 til 2019. Power Norge AS er en relativt stor aktør i markedet og når ut til mange forbrukere.

NVE har i vurderingen av økonomisk evne lagt vekt på at ilagt overtredelsesgebyr skal ha tilstrekkelige preventive virkning og være følbare, samtidig som den ikke skal være urimelig eller uforholdsmessig.

Etter en helhetsvurdering fastsetter NVE overtredelsesgebyret skjønnsmessig til 500 000 kroner.

Om betaling av overtredelsesgebyr

Faktura blir ettersendt elektronisk. Innbetalt overtredelsesgebyr tilfaller statskassen.

Overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg etter tvangsfullbyrdelsesloven³ § 7-2 bokstav e, jf. forbrukermerkeloven § 10 tredje ledd.

Med hilsen

Anne Vera Skrivarhaug
direktør

Ane Torvanger Brunvoll
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

³ LOV-1992-06-26-86

Vedlegg:

Vedlegg 1: Oversikt resultater fra kontroller Power Norge AS 2016-2019

Vedlegg 2: Orientering om rett til å klage

Kopi til:

Jon Lyngra, Power Norge AS